

Saksframstilling

Vår referanse: 2019/03969-1

Saksbehandler: Roar Kristiansen

Betegnelse for representanter som melder seg ut av et parti.

Hva saken gjelder:

På bakgrunn av at flere faste bystyrerepresentanter har meldt seg ut av det partiet de ble valgt inn i, er bystyredirektøren bedt om å foreta en gjennomgang og vurdering av de ulike sidene ved dette.

I sak 23/18 Saker til gjennomsyn i KFPS 04.09.2018 fremsatte ordføreren følgende forslag som alle sluttet seg til, med unntak av siste setning som representanten Marita Moltu (UAV) ikke støttet:

«Ordfører Marte Mjøs Persen ba bystyredirektøren om at det utarbeides en sak om hva som skal være betegnelsen i protokoller og på nett av representanter som melder seg ut av et parti som sitter i bystyret og inn i et parti som ikke er valgt inn i bystyret. Det foretas også en vurdering av hvordan en skal betegne representanter som melder overgang til partier som er representert i bystyret.

I påvente av denne saken gis de representanter som har meldt overgang til partier som ikke ble valgt inn i bystyret i 2015, betegnelsen uavhengig.»

I denne perioden har 6 av bystyrets faste representanter enten meldt overgang til et annet parti eller står som uavhengig representant. Flere vararepresentanter har også gjort det samme, men vi skal her ta utgangspunkt i de faste representantene og legge til grunn at den anbefalte praksis for de faste representantene også gjelder varamedlemmer.

Det har også i tidligere valgperioder vært slike overganger, men i mindre omfang.

Status

1 representant fra FrP har meldt overgang til H. 2 representanter fra MDG har meldt overgang til SV. 1 representant fra MDG (gruppeleder), har meldt seg ut av partiet og står som uavhengig.

2 faste representanter fra KrF har meldt overgang til Partiet De Kristne. En overgang ble meldt direkte, mens den andre først sto som uavhengig for deretter å melde seg inn i Partiet De Kristne. I ettertid har en fast representant blitt varamedlem som følge av at en byråd fra KrF har blitt bystyrerepresentant.

Tidligere praksis

Ved tidligere utmeldinger og overganger har praksis vært at de som har meldt seg ut av et parti har blitt gitt betegnelsen uavhengig hvis de ikke har meldt seg inn i et annet parti.

Representanter som melder overgang til partier som er representert i bystyret blir automatisk registrert som representant for partiet de melder overgang til. Det legges likevel til grunn at alle innvalgte partier får ordet i den rekkefølge som avspeiler hvor mange stemmer de fikk ved valget, og ikke hvor mange representanter de til enhver tid har som følge av overganger.

De som har meldt seg inn i et parti som ikke har vært innvalgt i bystyret for den perioden det gjelder (eksempelvis Demokratene i perioden 2003 - 2007), har blitt protokollert som tilhørende det partiet de har meldt seg inn i, men med rettigheter på linje med uavhengige representanter. Det innebærer at de ikke mottar støtte eller har rettigheter med tanke på taletid o.l. tilsvarende det representanter i innvalgte partier har.

Det er ingen bestemmelser verken i kommuneloven eller andre steder, som gir retningslinjer for hva som er riktig. Det blir også praktisert forskjellig i kommunene.

På Stortinget blir overgang til et annet parti registrert selv om partiet ikke er innvalgt på Stortinget.

Vurdering og anbefaling

Det som aktualiserer at det tas en formell vurdering av dette nå, er at det i denne perioden er flere enn tidligere som har meldt seg ut av partier eller har meldt overgang til et annet parti. I tillegg har det blitt ekstra synlig ved at varaordføreren har meldt overgang til et parti som ikke innvalgt i bystyret. Utfordringen det skaper for ivaretagelsen av varaordførerfunksjonen er likevel ikke i utgangspunktet større enn ved overgang til et parti som er allerede er representert i bystyret. Det er nedfelt både i kommunelov og eget reglement at ordfører og varaordfører skal ivareta en rekke partiuavhengige funksjoner og oppgaver.

Bystyredirektøren mener det er flere argumenter for å opprettholde tidligere praksis med å protokollere representanters partitilhørighet også for representanter som melder overgang til partier som ikke er representert i bystyret. Det vil for det første gi et riktigere bilde av den politiske forankringen representantene har og hvem som reelt sett er uavhengige. For det andre vil en slik løsning i ettertid gi en mer korrekt politisk biografi for de representantene det gjelder.

Det er også flere argumenter mot å velge en løsning hvor partitilhørighet protokolleres og registreres for representanter som melder overgang til partier som ikke er representert i bystyret. Et argument er at det da vil se ut som bystyret består av flere partier enn de som formelt er innvalgt. Det vil også kunne åpne for en diskusjon om rettigheter for både representanter og aktuelle parti. Betegnelsen uavhengig vil være mest presis for å beskrive den reelle status en representant uten tilknytning til innvalgte partier har i bystyret og andre folkevalgte organer.

Det er ingen entydige og opplagte svar eller løsninger på dette. Bystyredirektøren mener at en løsning med å protokollere og registrere representanters partitilhørighet også for representanter som melder overgang til partier som ikke er representert i bystyret, er den ryddigste og gir den mest korrekte informasjon både i nåtid og for å beskrive historikken.

Så fremt det klart fremgår av protokoller, nettsider og oversikter for øvrig at en representant er medlem av et parti som ikke er innvalgt i bystyret, skulle det ikke være spesielt problematisk å velge denne løsningen. I protokollene kan dette løses ved at det står følgende for representanten(e) som er medlem av et parti/partier som ikke er innvalgt i bystyret:

NN (Parti) fremsatte følgende forslag.

For innvalgte partier er formuleringen: *NN (Parti) fremsatte på vegne av (Parti) følgende forslag.*

Forutsetningen må være at representanter som melder overgang til partier som ikke er representert i bystyret har rettigheter tilsvarende uavhengige representanter, både mht. taletid, forslagsrett, representasjon i utvalg og krav på støtte.

Det vil heller ikke bli mer problematisk å ha en slik løsning hvis en varaordfører eller ordfører melder seg inn i et parti som ikke er representert i bystyret. Ut i fra funksjonene de i henhold til regelverk skal ivareta, er mange av oppgavene til ordfører og varaordfører av partinøytral karakter.

Forslag til vedtak:

1. Partitilhørighet skal fremgå av protokoller, nettsider og oversikter for øvrig også for representanter som er medlem av et parti som ikke er innvalgt i bystyret.
2. Representanter som melder seg inn i parti som ikke er innvalgt i bystyret kan ikke få protokollert at de fremmer forslag på vegne av et parti.
3. Representanter som melder overgang til partier som ikke er representert i bystyret har rettigheter tilsvarende uavhengige representanter, både mht. taletid, forslagsrett og representasjon i utvalg.
4. Representanter som melder overgang til parti som er representert i bystyret, registreres automatisk som medlem av partiet, og gis de samme rettigheter som øvrige partimedlemmer.
5. Alle innvalgte partier gis ordet ut i fra størrelsen ved oppstart av ny valgperiode, og ikke hvor mange representanter de til enhver tid har som følge av overganger.
6. Bestemmelsene gjelder fra vedtaksdato og innarbeides i reglement ved neste revisjon (oktober 2019).

Dato: 18. januar 2019

Roar Kristiansen - Bystyredirektør

Dokumentet er godkjent elektronisk.